

Nota bij de Nederlandse Ambassade te Parijs (1951)

Source: Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis, Amsterdam. NVV - J.G. van Wouwe 1945-1973. Stukken betreffende Europese en internationale organisaties. Stukken betr. het Schuman Plan. 1950-1954. Diverse commissie. 1950-1952, 106.

Copyright: Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis / International Institute of Social History

URL: http://www.cvce.eu/obj/nota_bij_de_nederlandse_ambassade_te_parijs_1951-nl-c295d7dd-3f3c-41e1-a4ad-271359862445.html

Publication date: 18/12/2013

Publieke opinie over het Plan Schuman - Frankrijk (1951)

Overzicht van de persattaché Missies bij de Nederlandse Ambassade te Parijs

Een maand na het voorstel betreffende het Plan Schuman hadden de vakverenigingen zich ten gunste er van verklaard, behalve de C.G.T.

Daarentegen hadden slechts enkele van de politieke partijen stelling genomen.

Ook de Vereniging van het Franse Patronat, de C.N.P.F., en van de landbouw, de C.G.A., verklaarden zich ten gunste. De Association des producteurs de blé stelden uitbreiding tot landbouwterrein voor.

Van de politieke partijen verklaarden zich tijdens congressen de M.R.P. en de S.F.I.O. voor het plan. De rechtse Alliance démocratique en de communisten lieten zich afkeurend uit. De R.P.F. was vooral dubbelzinnig in zijn uitlatingen. Zo noemde Palewski het "een licht gespeelde troef kaart", terwijl de Gaulle het plan kwalificeerde als een "méli-mélo de charbon et d'acier, sans savoir où l'on va". Het is duidelijk, dat deze houding van de R.P.F. geïnspireerd werd door wantrouwen in de regering van de Vierde Republiek tegenover een herrijzend Duitsland.

De volgende politieke persoonlijkheden verklaarden zich voor, soms met reserve: Reynaud, Bonnefous, Philip en de leiders van de socialisten en de M.R.P.

Tegen verklaarden zich o.a. de rechtse afgevaardigden Louis Marin en Flandin. De daarbij tot uiting komende opinies waren in de meeste gevallen bepaald door overwegingen van buitenlandse politieke aard (bij de voorstanders, de Europese idee en de Amerikaanse goedkeuring van het plan, bij de tegenstanders: steun aan de Russische politiek of anti-Duits sentiment). Daarnaast was het verzet van de staalindustrie gekenmerkt door overwegingen van technisch-economische aard.

Het principe van de supra-nationale autoriteit is niet bestreden. Behalve van de zijde der communisten werd de nationale soevereiniteit en onafhankelijkheid niet als argument aangevoerd. Enkelen critiseerden de beperking tot staal en ijzer en propageerden een politieke Europese autoriteit.

Onder de critici spraken de communisten van een gecamoufleerde kartel, sommige organen van de grootindustrie van een internationale nationalisatie. De reserve van de socialisten hield verband met hun eis de vakverenigingen vertegenwoordigd te zien in de Hoge Autoriteit, volgens hen voorwaarde tot de toetreding van Engeland.

In "Le Monde" van 20 Mei 1950 werd de eis gesteld, dat de pool onafhankelijk zij van enig nationaal lichaam.

De socialisten eisten verantwoordelijkheid van de Hoge Autoriteit tegenover een politieke internationale autoriteit.

De communisten wezen in hun critiek op het gevaar van sluiting van fabrieken in Frankrijk en op de dreiging van verlaging van de levensstandaard der Franse mijnwerkers en metaalarbeiders.

Sommige commentators meenden, dat het plan Schuman het eind betekende van het plan Monnet, anderen zagen er juist een nieuwe inspiratie voor.

"Combat" meent, dat het plan Schuman geïnspireerd werd door het échec van het plan Monnet.

Argumenten van de voorstanders zijn, behalve van politieke aard, de volgende: Nivellering van de voorwaarden tot concurrentie, toeneming der productieverhoging, van de levensstandaard en meer expansiemogelijkheden voor de industrie.

Raymond Aron ziet in het plan Schuman een noodzakelijke voorwaarde tot liberalisering van de inter-europese handel.

Bladen als L'Aurore, Populaire, La Croix, L'Aube, Le Monde (Duverger) zien in het plan de mogelijkheid van het vormen van een Europese markt en eventueel van een Europese federatieve opbouw tengevolge van een schepping van een internationale publieke dienst.

Vele commentatoren zagen reeds direct na de psychologische schok, die de afkondiging van het plan Schuman te weeg bracht, er een uitstekend middel in om de Europese politieke achterstand en de economische berusting der Europese landen te overwinnen.

Degenen die de internationale aspecten van het plan beschouwden, hebben zich bijna uitsluitend beperkt tot zekere aspecten van de Frans/Duitse relaties en hebben niet daarbij betrokken de overweging van een rol van Frankrijk in de koude oorlog.

Terwijl de communisten in het voorstel vooral het gevaar zagen dat bij de verwezenlijking de Ruhr het arsenaal zou worden van de oorlogsvoorbereiding tegen Rusland en daarbij aanvoerden, dat Frankrijk hierdoor nog meer beheerst zou worden door de U.S.A., en door de Duitse kapitalisten, betrokken de verdedigers van het voorstel niet bij hun beschouwingen het probleem van de herbewapening van West-Europa, tenzij zij in het plan een middel zagen tot verzet tegen een eventuele bewapening van Duitsland (Jules Moch).

Velen van de verdedigers van het plan zagen daarin de mogelijkheid tot vestiging van goede verhoudingen tussen Frankrijk en Duitsland, daar oorlog tussen deze twee landen materieel onmogelijk gemaakt zou worden en West Duitsland geïntegreerd in Europa. Het is echter duidelijk, dat deze overwegingen eerder gevoed werden door de wens tot een verenigd Europa dan door die van een Frans/Duitse entente. In dit verband zij opgemerkt, dat de Franse socialisten zich hebben uitgesproken tegen een Frans/Duits tête-à-tête, aangezien zij daarvan een vervreemding van Engeland vreesden.

In de beschouwing der Franse commentatoren werd nimmer betrokken het probleem Duitsland, zoals het zich gesteld ziet tengevolge van de oorlog en van de verwijdering tussen de V.S. en de Sovjet-Unie.

Sommige bladen, met name de linkse Franc-Tireur en Observateur, hebben in de maanden Mei en Juni 1950 opgemerkt, dat het plan Schuman Europa de mogelijkheid zou geven tot een zekere autonomie ten aanzien van de V.S.

Tenslotte kan worden opgemerkt, dat de gevolgen van het plan Schuman voor de ontwikkeling van Afrika vrijwel niet in de beschouwingen zijn betrokken.

***

Vervolgens geven wij hieronder enige commentaren in de Franse pers verschenen sedert half December 1950.

In de "Populaire" van 15 Dec.1950 schrijft Robert Lacoste, dat hij de indruk heeft, dat de Ruhr-industriëlen het plan Schuman willen gebruiken voor de handhaving van hun privileges en hij vraagt zich af: "Zullen wij geassocieerd of gedomineerd zijn?". Dit thema heeft sindsdien de commentaren in de Franse pers beheerst, vooral sedert de gerezen moeilijkheden tengevolge van de verstrakking van de Duitse houding op het punt van de decartellisering. Zo schreef op 29 December de Gaullistische getinte "Aurore", dat het uitblijven van een accoord te betreuren zou zijn. Het blad merkt op, dat wanneer de Volkenbond gesteund ware geweest door een plan Schuman, wellicht rampen voorkomen hadden kunnen worden.

In dezelfde zin schrijft de "Journal des Finances" op 29 Dec., dat de pool zal kunnen bijdragen tot een harmonische economische ontwikkeling, hetgeen thans, sedert Korea en de gevolgen daarvan, nodig zou zijn. Een centrale groepering als bedoeld in het plan Schuman kan Europa's invloed slechts vergroten. Het

blad merkt op, dat, ongeacht de herhaaldelijk geuite bezwaren van de Franse staalindustrie, de verwezenlijking van het plan gewenst is, voornamelijk met het oog op de internationale ontwikkeling.

Daarentegen publiceert op 13 Januari het economische blad "L'Information" een anonieme brief "van een bekend industrieel", die zich tegen het plan verklaart wegens de technocratische tendenzen, die er aan kleven.

L'Aube, het orgaan van de M.R.P., volhardt echter in zijn optimisme, ook ten aanzien van de mogelijkheid om overeenstemming te bereiken over de artikelen 60 en 61 (dekartellisering). Over deze kwestie verklaart op 17 Januari 1951 de afgevaardigde Denais, lid der financiële commissie van de Assemblée, in het blad "L'Information", dat de Duitsers alles hebben geprobeerd en alle tegenstellingen hebben uitgebuit om concessies te verkrijgen op het punt der dekartellisatie.

Georges Villiers, de voorzitter van de "Conseil national du Patronat Français" verklaarde nog in Januari, dat hij weliswaar een gunstige opinie behield tegenover het initiatief van Schuman, maar hij verklaarde zich gereserveerd ten aanzien van de delicate problemen, die de praktische toepassing stelde.

De conclusie van drie, deze maand in het linkse blad "Combat" verschenen artikelen, is, dat het plan Schuman zijn politieke rechtvaardiging verloren heeft, gezien de plannen tot herbewapening van Duitsland, die het plan op de achtergrond gebracht hebben. Duitsland kan aldus, evenals na de eerste wereldoorlog, zijn spel spelen en het heeft initiatief.

Het is derhalve begrijpelijk, aldus merkt het blad op, wanneer Frankrijk wellicht niet meer zo zeer gesteld zou zijn, op een snelle overeenkomst. Dit brengt met zich mede, dat Frankrijk zijn hoop op leiding in Europa wederom verloren heeft.

In pessimistische zin laat zich ook op 27 Januari in "France-Soir" Maurice Delarue uit. Onder de titel "Le plan Schuman est en panne depuis 2 mois" schreef deze: "Het succes van de besprekingen hangt thans af van Duitslands antwoord op de voorstellen tot deconcentratie van de Duitse zware industrie, de oorlog in Korea en de herbewapening moedigen de Duitse trusts aan in hun verzet tegen organisatie van de Europese markt.

Tenslotte citeren wij het meest recente artikel over het plan Schuman, verschenen op 28 Januari in "Le Monde" onder de pen van Dabernat, die opmerkt: "De pool wordt meer en meer politiek getint, terwijl zij toch aanvankelijk bedoeld was als een "troisième force". Het effect van het plan, dat gesteund wordt door de U.S.A., wellicht straks ook financieel, zal zijn de integratie van Duitsland in het Atlantische kamp. Dabernat noemt dit, vooral met het oog op de eventuele conferentie van 4, een belangrijke ontwikkeling. Zonder de steun van Amerika, zou Frankrijk de slag om de Ruhr verloren hebben.